

[Knut Kristensen.]

Lad os tage et Eksempel: En Mand sælger sin Gaard eller sit Hus med tilhørende Jord, og en anden køber den. Det forekommer mig at være en ganske mærkelig Tankegang, hvis man her vilde sige, at de to egentlig har lige Ret til Ejendommen. Vi kan tage et andet Eksempel: En Mand har to Sønner, den ene faar Ejendommen, den anden faar Obligationer, der lyder paa Ejendommen. At disse to skulde have lige Ret til Ejendommen, kan jeg ikke forene med Rimelighed og Ret, og derfor kan jeg slet ikke erkende Rigtigheden af dette Princip i et gammelt Samfund, hvor der er foregaaet saa meget. Her kan man ikke sige, at hele Folket har lige Ret til de Arealer, som vi bor og bygger paa.

Dertil kommer, at man, som der staar i Lovforslaget, vil inddrage hele Grundværdien, idet man mener, at det er en samfundsskabt Værdi. Hertil vil jeg sige, at meget af den Grundværdi, der findes — hvor stor en Part, skal jeg ikke kunne sige, men en meget betydelig Part — aldeles ikke er samfundsskabt, men skabt ved Slægters Arbejde med denne Jord, som gennem Dræning, Mergling, Hegnsplantning og mange andre Forbedringer er blevet forvandlet fra Mose, fra Hede, Skov, Raajord til dyrkbar og frugtbar Agerjord. Den Kultur, der her er tilvejebragt, kan derfor aldeles ikke i al Almindelighed kaldes samfundsskabt; den er netop Frugten af de enkelte Menneskers Arbejde og kan derfor ikke siges at være Samfundets Eje.

Der staar i §§ 2 og 3, at der skal opkræves $4\frac{1}{2}$ pCt. af Jordværdien — det er altsaa det første Aar —, og senere skal der paalægges en Afgift, saaledes at Jordens Handelsværdi ophæves. Det vil altsaa sige, at den faktiske Værdi fuldt og helt indgaar i det offentliges Eje. Dette synes jeg, som sagt, er en fuldstændig uretfærdig Behandling efter den Maade, hvorpaa Jordværdierne — en stor Part af dem i hvert Fald — er skabt, og efter den Maade, hvorpaa Køb og Salg er foregaaet gennem Aarhundreder. Jeg er tilbøjelig til at tro, at af mange dem — eller deres Efterkommere —, som nu vil faa Del i Jorden, netop er dem, som har indkasseret Grundværdierne i sin Tid, har solgt dem og nu atter skal have dem tilbage, medens de, der har købt dem for deres egne surt fortjente Penge, skal aflevere dem. Det er ikke meget usandsynligt, at det vil gaa saaledes efter det foreliggende Lovforslag.

Jeg vender mig nu til Afsnit II, Ud-

ligning. Jeg synes egentlig, at Retsforbundet, i hvert Fald i Teorien, er mere hensynsfuldt end Regeringspartierne, thi efter de Tanker, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Smørum) gjorde sig til Talsmand for, vil de, saa vidt jeg forstaar, være med til en fortsat Udvikling af selve Forhøjelsen af Grundskylden, og det vil altsaa sige, at de efterhaanden i Virkeligheden vil gøre det samme, som Retsforbundet her stiller Forslag om at gøre gennem 25 Aar — hvor lang Tid Ordføreren vilde tage til det, ved jeg ikke, det oplyser han ikke noget om. Men Retsforbundet taler dog om Erstatning; de ser dog, at der er noget i dette, at vedkommende Ejer, som maaske har købt Jorden for de surt fortjente Penge, som han selv har skaffet til Veje, bør have en Erstatning; og derfor gaar de i deres Forslag ogsaa ud fra, at han skal have Erstatning, hvad jo slet ikke er tilsigtet fra Regeringens Side, efter hvad Ordføreren udtalte, og saaledes som Regeringen i det hele taget har ført sin Grundskyldspolitik; ved dens Videreførelse i langsommere eller hurtigere Tempo vil jo hele Jordværdien blive inddraget uden nogen som helst Erstatning. Men efter den Erstatningsregel, som Retsforbundet her har foreslaaet, bliver der i Virkeligheden ingen Erstatning, saa vidt jeg kan se; hvis de vil yde en Erstatning, saa maa de gaa til helt anderledes Forslag.

Det er i § 7, dette omhandles. Der siges der, at de, der faar paalagt denne $4\frac{1}{2}$ pCt.s Grundskyld eller en tilsvarende Afgift, som borttager hele Jordens Handelsværdi, skal have en Erstatning paa 4 pCt. af Grundværdien i 25 Aar. Hvad vil det nu sige? Det vil sige, at hvis en Mand har et Stykke Jord til en Værdi af 1 000 Kr., vil han komme til at svare 45 Kr., og han vil faa 40 Kr. i Erstatning. Men det anser jeg ikke for nogen Erstatning, at han hvert Aar kommer af med mere, end han faar. Og naar de 25 Aar er gaaet, er de 1 000 Kr. gaaet over til Staten. Hvor er Erstatningen saa henne? Det faktiske Forhold er jo det, at de 1 000 Kr. vil han komme til at aflevere i Løbet af de 25 Aar uden at faa en eneste Øre i Erstatning, ja, han maa endogsaa hvert Aar give 5 Kr. i Tilskud. Saaledes er den Erstatningsregel, man her foreslaar, og det er, saavidt jeg kan se, aldeles ikke nogen Erstatning. Men det er ikke blot dem, der har Jord, som maa aflevere. Hvis en Mand har en Ejendom til 1 000 Kr. i Grundværdi og 11 000 Kr. i Ejendomsskyldværdi, altsaa 10 000 Kr. i Bygningsværdi, og han ingen Gæld